Практичне заняття №13

Тема: Мислення. Уява

Мета: розкрити психологічну сутність мислення та уяви, охарактеризувати їхні основні форми, види, механізми та закономірності розвитку, визначити індивідуальні особливості цих пізнавальних процесів.

Завдання:

1.Опрацювати теоретичні питання за темою «Мислення. Уява» та скласти письмовий конспект із висвітленням основних понять, характеристик, класифікацій і закономірностей розвитку мислення та уяви.

2. Виконати письмово одне практичне завдання на вибір із запропонованих.

Питання для опрацювання

1. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності

2.Основні форми та процеси мислення.

3.Основні мислительні операції.

4.Мислення і розв`язання задач

5.Види мислення

6. Індивідуальні особливості мислення

7.Уява як специфічний вид пізнавальної діяльності

8.Фізіологічні основи уяви

9.Способи створення уяви. Види уяви

10.Індивідуальні відмінності уяви. Розвиток уяви в онтогенезі

Практичні завдання

Завдання 1. Особливості мислення у процесі виконання практичної діяльності

Під час роботи над творчим проєктом дизайнер отримав завдання розробити інтер'єр невеликого приміщення, враховуючи його площу, функціональне призначення, побажання замовника та обмежений бюджет. Спочатку він визначив основні вимоги, проаналізував особливості приміщення, порівняв різні варіанти оформлення, створив кілька ескізів і оцінив їхню практичність. У результаті дизайнер обрав найбільш вдале рішення, яке відповідало поставленим умовам.

Проаналізуйте ситуацію та дайте відповіді на запитання:

1. Які особливості мислення проявляються під час виконання дизайнером поставленого завдання?
2. Які мислительні операції він використовує у процесі пошуку рішення?
3. Які види мислення задіяні під час виконання цього завдання?
4. Яку роль відіграють аналіз, синтез, порівняння та узагальнення у процесі розв'язання проблеми?
5. Як індивідуальні особливості мислення можуть впливати на вибір творчого рішення?

Завдання 2. Види мислення та форми мисленнєвої діяльності

Майстер із ремонту побутової техніки намагається з'ясувати причину несправності пристрою. Спочатку він оглядає його, перевіряє окремі деталі та виконує практичні дії. Згодом аналізує можливі причини поломки, порівнює їх із попереднім досвідом і формулює припущення. Після перевірки свого припущення він знаходить несправність і усуває її.

Проаналізуйте ситуацію та дайте відповіді на запитання:

1. Які види мислення використовує майстер у процесі пошуку несправності?
2. Які форми мислення (поняття, судження, умовивід) можна простежити в цій ситуації?
3. Як взаємопов'язані практичні дії та розумові операції під час розв'язання проблеми?
4. Яку роль відіграє попередній досвід у процесі мислення?

Завдання 3.

Дитині молодшого шкільного віку запропонували створити малюнок на тему «Місто майбутнього». Вона зобразила будинки незвичайної форми, транспорт, який може пересуватися повітрям, роботів-помічників та автоматизовані системи, що полегшують життя людей. Під час роботи дитина поєднувала образи знайомих предметів із власними фантастичними задумами.

Проаналізуйте ситуацію та дайте відповіді на запитання:

1. Який пізнавальний процес лежить в основі створення дитиною нового образу?
2. Які способи створення образів уяви можна визначити в описаній ситуації?
3. До якого виду уяви можна віднести створений дитиною образ? Обґрунтуйте відповідь.
4. Які фізіологічні механізми забезпечують функціонування уяви?
5. Як змінюється уява в процесі онтогенезу та які чинники сприяють її розвитку?

Результат виконання – письмовий конспект теоретичних питань за темою «Мислення. Уява» та виконання одного практичного завдання на вибір із запропонованих, із відповідним теоретичним поясненням.

Оцінювання – максимум 5 балів. Враховуються повнота й правильність розкриття теоретичних питань, науковість викладу, логічність структурування матеріалу, правильність виконання практичного завдання із відповідним теоретичним поясненням.